

Latvijas Antidopinga birojs

Antidopinga aktualitātes

Ivans Šapošņikovs, eksperts izglītības un informācijas jautājumos

ivans.saposnikovs@antidopings.gov.lv

www.antidopings.lv, Facebook #antidopingslatvija

20.12.2018, Rīga

Latvijas Antidopinga birojs

Aktuālie jautājumi un izglītības programmas saturs

- Kas ir dopings, vēsture un izplatība;
- Antidopinga noteikumu pārkāpumi;
- Aizliegtu vielu saraksts;
- Uztura bagātinātāju risks;
- Terapeitiskās lietošanas atļauja (TUE);
- Dopinga sekas, tostarp sankcijas, veselības un sociālās sekas;
- Sportista un sportista atbalsta personāla pienākumi, ADAMS;
- Dopinga kontroles procedūra;
- Parakstītāju funkcijas un pienākumi;
- Dopinga kaitējums sporta garam.

Latvijas Antidopinga birojs

Kas ir dopings?

- Uzlabot sniegumu lietojot:
 - aizliegtas vielas vai metodes
- Negodīga rīcība, kas apdraud sportista veselību

Latvijas Antidopinga birojs

Dopinga vēsture

Senā
Grieķija,
Romas
Impērija

- Īpašas dienas treniņu laikā, dažādi augi, sēņu ekstrakti, bulļu sēklinieki. Vīns + strihnīns

1904

- Par OS uzvarētāju maratonā kļūst Toms Hikss (USA) – lietojis brendiju, kokaīnu un strihnīnu, divreiz zaudējis samaņu distancē un finišā gandrīz zaudējis dzīvību

1930 -
36

- Berlīnes olimpiskās spēles plaši lietots amfetamīns
- Darbs pie testosterona sintēzes

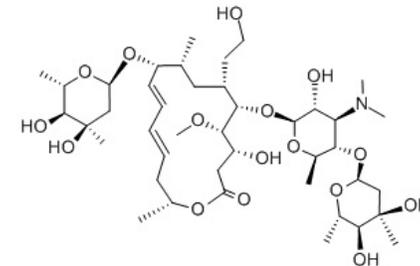
1950
- 60

- Sākas anabolisko steroīdu ļaunprātīga izmantošana sportā
- EPO ļaunprātīgā izmantošana izturības sporta veidos

1998

- Festīna afēra *Tour de France* laikā

20.12.2018

Latvijas Bodibildingā, fitnesa un bodifitnesa federācija

Latvijas Antidopinga birojs

Antidopinga aktivitātes cīņai ar dopingu

- 1959. • Francijā tiek nodibināta pirmā zināmā antidopinga komiteja
- 1968. • Pirmā dopingu kontrole Olimpiādē
- 1988. • Pirmā dopinga kontrolē ārpus sacensībām
- 1989. • Pieņemta Eiropas Padomes Antidopinga konvencija
- 1999. • Izveidota Pasaules Antidopinga aģentūra
- 2004. • Pasaules Antidopinga kodekss un to pielikumi

Dopinga izplatība

Table 4 Overview of estimates of the period prevalence of doping amongst elite athletes based on different analysis techniques

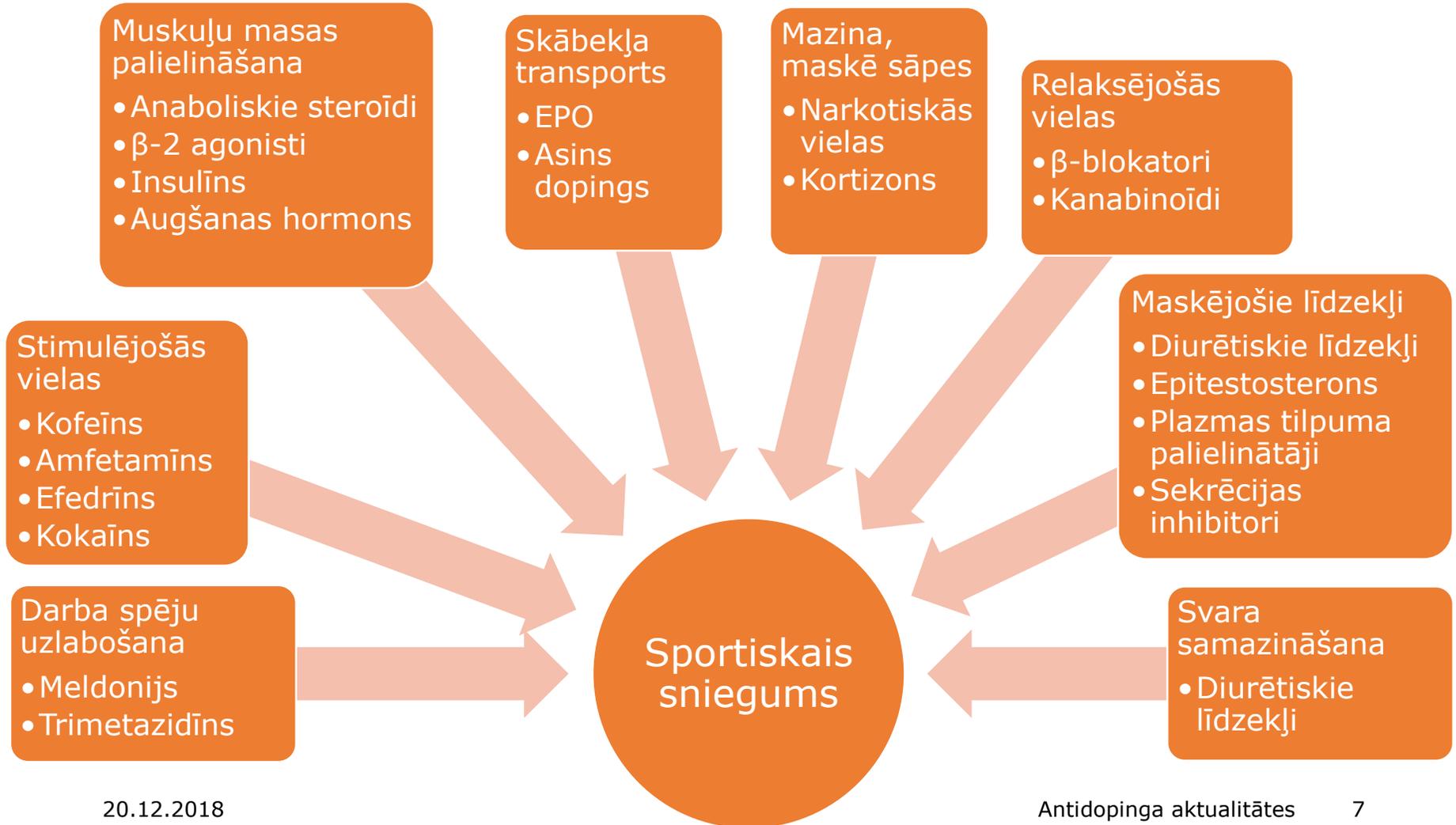
Analysis techniques	Estimated prevalence	Remarks
Doping control test results	1–2 % Last year [15]	Stable figure for the last 25 years. Not likely to reflect true intentional doping (see Sect. 2.1)
Population estimates based on biological value parameters	14 % Over 10 years [36]	Blood manipulations in elite athletes in athletics; data on other sorts of doping or sports modalities as yet unavailable (see Sect. 2.2)
Standard questionnaires	1–15 % [4, 45–59]	Mostly performed on adolescents and/or students; little research in elite sports (see Sect. 3.1)
Randomised response questionnaires	20–39 % Last year (adult) [79] 3–11 % Lifetime (junior) [72]	German athletes; data on other nationalities or sports modalities as yet unavailable (see Sect. 3.2)
Inferences from athletic performances	–	Popular input for doping-related discussions but impossible to reflect prevalence of doping (see Sects. 4.1, 4.2)
Inferences from ego documents	–	Give some insight into the sociological background of doping and perceived prevalence, but not true prevalence (see Sect. 5)

Olivier de Hon, Harm Kuipers, Maarten van Bottenburg. Prevalence of Doping Use in Elite Sports: A Review of Numbers and Methods. *Sports Medicine*. 2015 Jan;45(1):57-69.

<https://www.researchgate.net/publication/265175366> Prevalence of Doping Use in Elite Sports A Review of Numbers and Methods

Kāpēc lieto dopingu?

Latvijas Antidopinga birojs

Kāpēc dopings ir aizliegts?

- Ētiskie apsvērumi
 - Lai nodrošinātu godīgas sacensības
- Medicīniskie apsvērumi
 - Medicīnisko preparātu un dopinga metožu pielietošana var būt bīstama veselībai

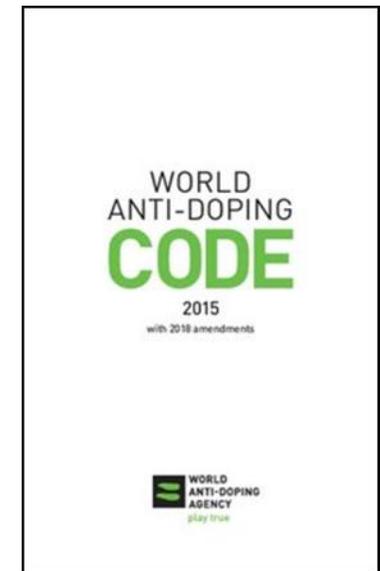
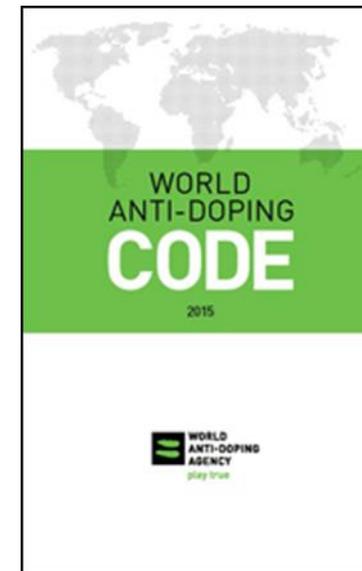
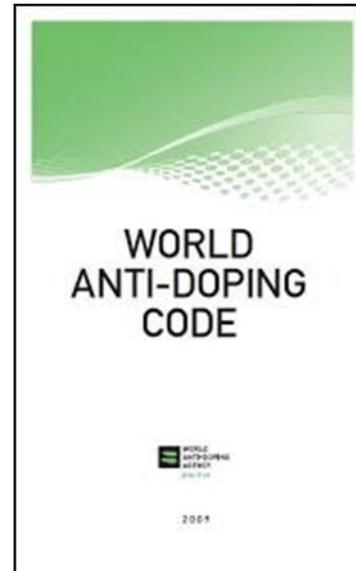
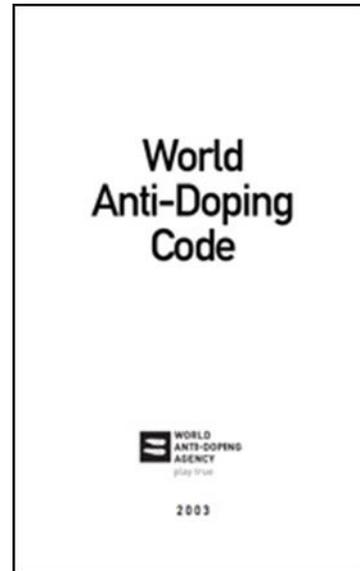

Latvijas Antidopinga birojs

Pasaules Antidopinga kodekss

2003.gads -> 2009.gads -> 2015.gads -> 2018.gads

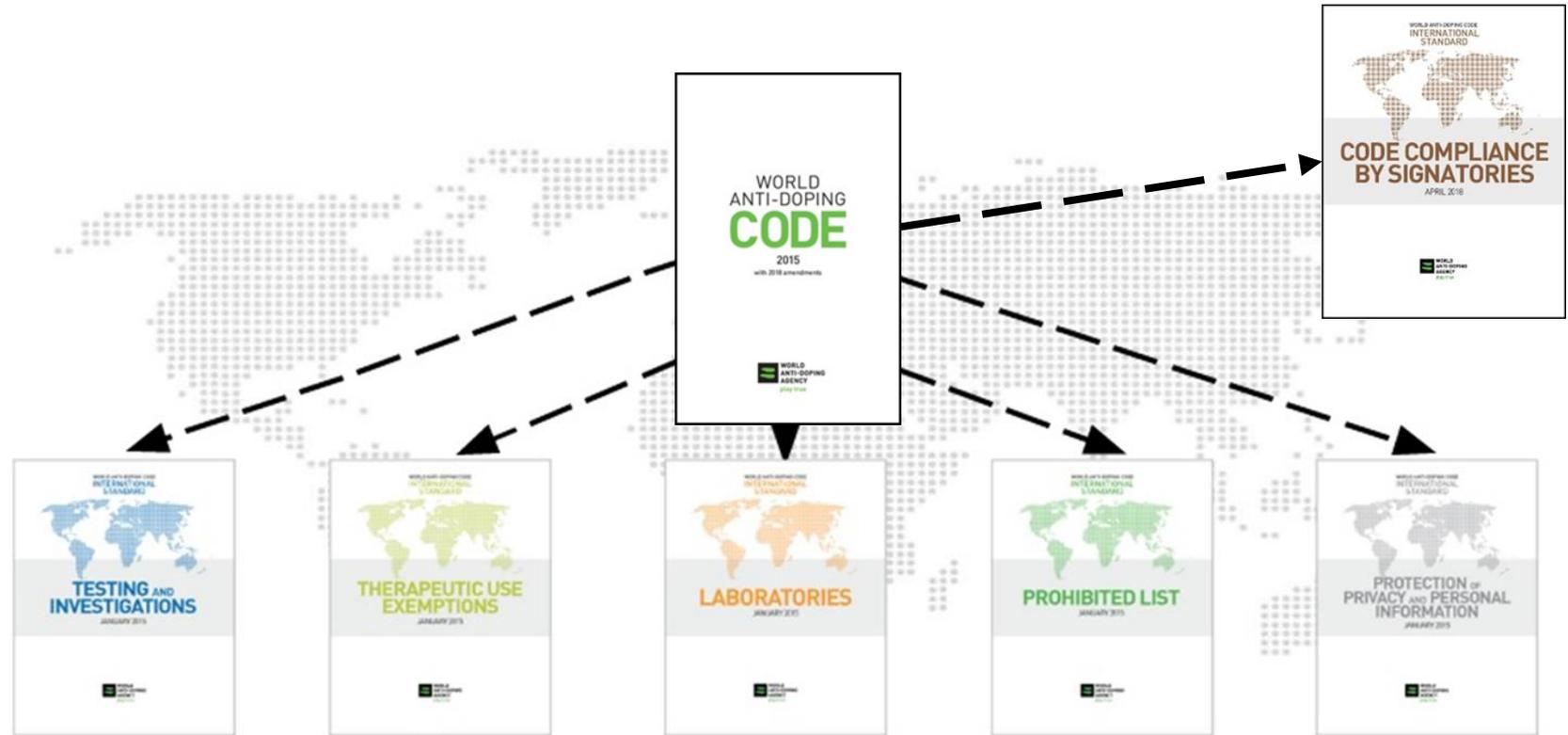

Kodekss ir nevalstisks dokuments -> Starptautiskā konvencija pret dopingu sportā -> Likums par Starptautisko konvenciju pret dopingu sportā

Latvijas Antidopinga birojs

Starptautiskie standarti

Latvijas Antidopinga birojs

Antidopinga likumdošana

Latvijā

- Likums par Starptautisko konvenciju pret dopingu sportā (UNESCO)
- Likums par Eiropas padomes Antidopinga konvenciju Nr. 135
- Sporta likums
- *Nacionālie Antidopinga noteikumi 2019.gada 1.jūlijs*
- Atzīto sporta federāciju noteikumi

Starptautiski

- Sporta organizācijas noteikumi

Latvijas Antidopinga birojs

Sporta likums

- **sports** — visu veidu individuālas vai organizētas aktivitātes fiziskās un garīgās veselības saglabāšanai un uzlabošanai, kā arī panākumu gūšanai sporta sacensībās.
- **sportists** — fiziskā persona, kas nodarbojas ar sportu un piedalās sporta sacensībās;
- **sporta darbinieks** — fiziskā persona, kas darbojas sporta jomā, veicot izglītojošo, tiesneša, metodisko, sportistus vai sporta sacensības apkalpojošo, organizatorisko vai cita veida darbu;
- **sporta izglītības iestāde** — valsts, pašvaldību vai citu juridisko vai fizisko personu dibināta iestāde, kuras uzdevums ir sporta izglītības programmu īstenošana, vai komersants, kuram sporta izglītības programmu īstenošana ir viens no komercdarbības veidiem;
- **sporta izglītības programma** — profesionālās ievirzes sporta izglītības programma vai interešu izglītības programma, kurā ietverts noteikts sporta izglītības saturs

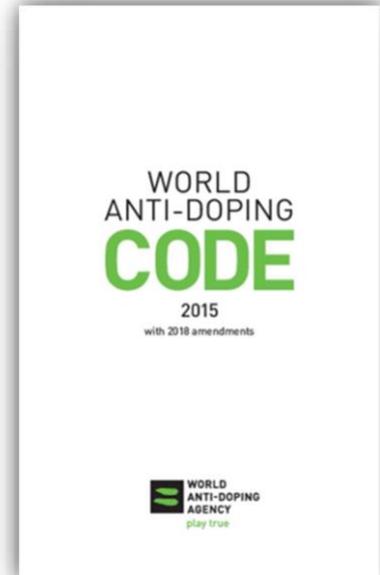
Sporta likums. <https://likumi.lv/doc.php?id=68294>

Latvijas Antidopinga birojs

Bet realitātē

Dopings tiek definēts kā viens vai vairāki Pasaules antidopinga kodeksa 2.panta 1. – 10. punktā norādītie antidopinga noteikumu pārkāpumi.

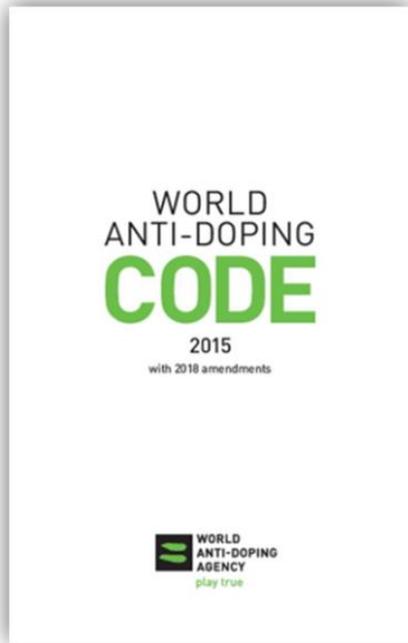

Latvijas Antidopinga birojs

Dopings ir Pasaules Antidopinga kodeksā noteikto antidopinga noteikumu pārkāpums

1. Aizliegtas vielas, tās metabolītu vai marķieru klātbūtne paraugā, kas ņemts no sportista ķermeņa;
2. Sportists lietojis vai mēģinājis lietot aizliegtu vielu vai aizliegtu metodi (sportista atziņanos, aculiecinieku liecības, secinājumi no sportista bioloģiskas pases);
3. Izvairīšanās no paraugu vākšanas, atteikšanās ierasties vai neierašanās uz paraugu vākšanu;
4. Informācijas nesniegšana par sportista atrašanās vietu (sportistu reģistrs);
5. Falsifikācija vai falsifikācijas mēģinājums kādā no dopinga kontroles posmiem (nepatiesas informācijas sniegšana, tīša traucēšana dopinga kontroles amatpersonai);

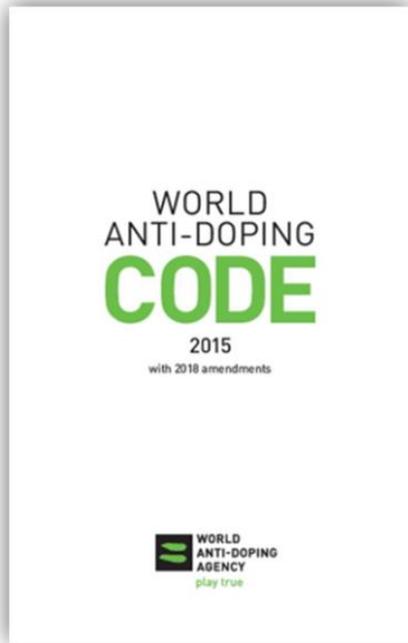

Latvijas Antidopinga birojs

Dopings ir Pasaules Antidopinga kodeksā noteikto antidopinga noteikumu pārkāpums (2)

6. Aizliegtas vielas vai aizliegtas metodes glabāšana (gan sportista, gan sportista palīgpersonāla rīcība);
7. Aizliegtas vielas vai aizliegtas metodes izplatīšana vai izplatīšanas mēģinājums;
8. Aizliegta vielas ievadīšana un ievadīšanas mēģinājums vai metodes lietošana vai lietošanas mēģinājums (gan sportista, gan sportista palīgpersonāla rīcība);
9. Līdzdalība (mudināšana, atbalstīšana, plānošana, slēpšana);
10. Aizliegta biedrošanās (diskvalificētie sportisti un palīgpersonāls).

Latvijas Antidopinga birojs

Pasaules Antidopinga kodekss nosaka

- ***Sportistu*** un citu ***personu*** pienākums ir **būt informētiem par to, kas ir antidopinga noteikumu pārkāpums**, kā arī par to, kādas vielas un metodes ir iekļautas *Aizliegtu vielu un metožu sarakstā*.

Latvijas Antidopinga birojs

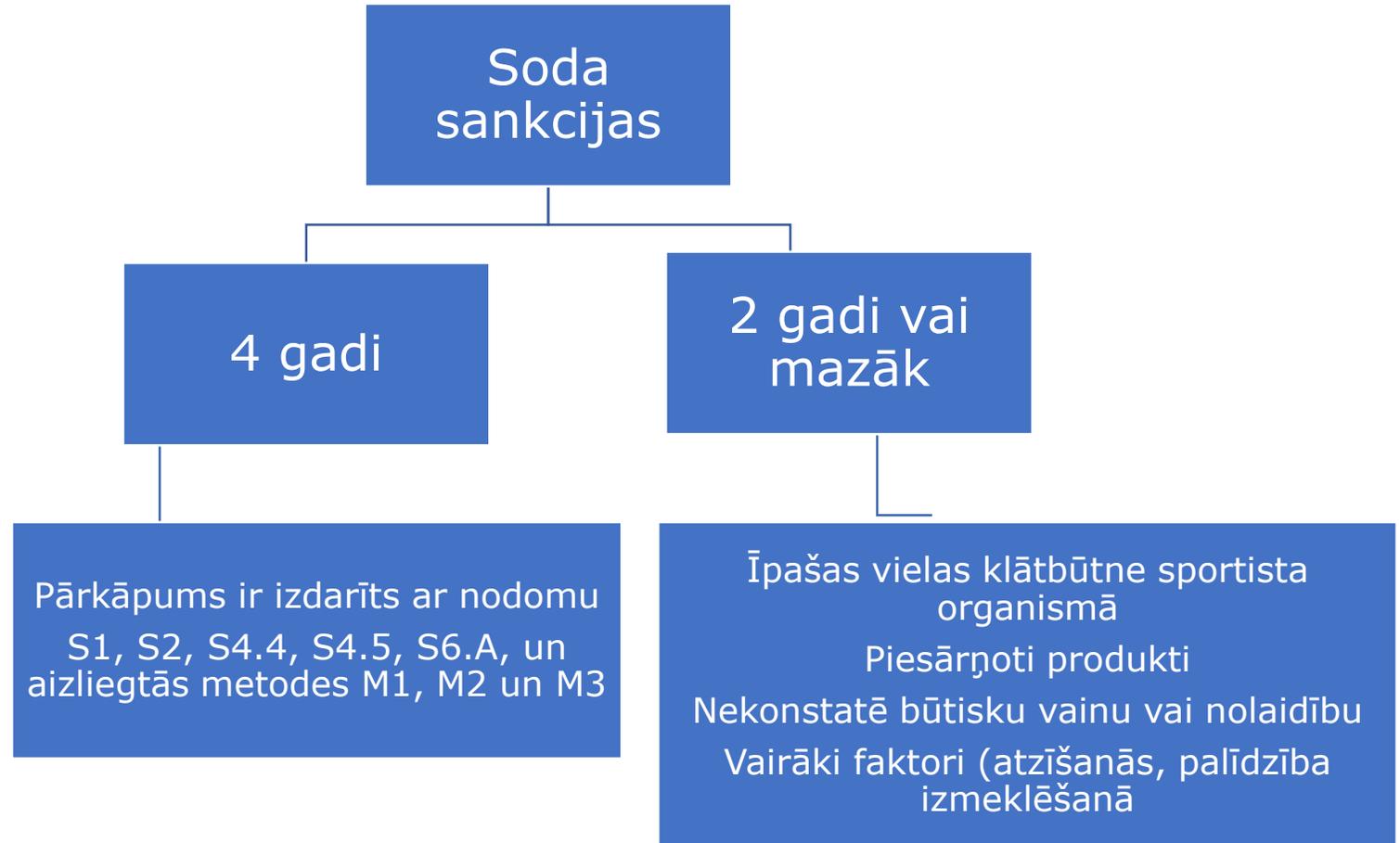
Disciplinārās antidopinga komisijas un Terapeitiskās lietošanas izņēmumu komisijas izveidošanas kārtība

- MK noteikumi Nr. 440.
- Vienu un to pašu personu vienlaikus neiekļauj
 - Pārsūdzības komisijas,
 - Disciplinārās antidopinga komisijas vai
 - Terapeitiskās lietošanas izņēmumu komisijas sastāvā.

Latvijas Antidopinga birojs

Pasaules Antidopinga kodekss – Individuālās soda sankcijas

Latvijas Antidopinga birojs

Īpašā viela

- *Specified substances* – īpašās vielas
 - Visas vielas, kas iekļautas aizliegto vielu sarakstā, ir uzskatāmas par īpašām vielām,
 - izņemot vielas, kas iekļautas
 - S1, S2, S4.4, S4.5, S6.A klasēs
 - un aizliegtās metodes M1, M2 un M3
- Īpašās vielas ir tādas, kuras iespējams sportists ir lietojis terapeitiskos nolūkos.
 - Beta 2 – agnosti (S3),
 - Diurētiskie līdzekļi (S5),
 - Stimulatori (specifiski stimulējošie b),(S6)
 - Kanabinoīdi (S8),
 - Glikokortikosteroīdi (S9),
 - Beta blokatori (P1).

Latvijas Antidopinga birojs

Neoficiālās soda sankcijas

- Publicitāte
- Reputācijas zudums
- Sabiedrības izolētība
- Draugu, vecāku un bērnu attieksme
- Sponsoru zaudēšana
- Bankrota procedūras
- Iespēju zaudēšana darba tirgū
- Izslēgšana no universitātes programmām
- LOK finansējums
- Federāciju finansējums

20.12.2018

BUSINESS INSIDER ADVERTISING

Maria Sharapova is losing sponsorship deals worth tens of millions of dollars after her failed drug test

Lara O'Reilly
Mar. 8, 2016, 3:20 AM 37,798

FACEBOOK LINKEDIN TWITTER EMAIL PRINT

- Are you ready to conquer Ancient Greece?... (Grepolia - Online Free Game)
- This game will keep you up all night! (Stormfall: Free Online Game)
- Now You Can Track Your Car Using Your... (Track Drive)
- Celebs Whose Private Jets Are Too Bizarre To... (Lacivity)

Sponsored Links

Maria Sharapova's sponsors are quickly distancing themselves from the tennis star after she said she tested positive for the recently banned drug meldonium.

Nike was first to suspend its deal with the Russian athlete. That

NEWS ABC

Just In US Election Australia World Business Sport Arts Analysis & Opinion Prog

Print Email Facebook Twitter More

Lance Armstrong loses court ruling, must pay back \$13 million in Tour de France bonuses to sports insurance company

Updated 17 Feb 2015, 3:44am

Antidopinga aktualitātes

20

Latvijas Antidopinga birojs

Diskvalificētais sportists

- Par *diskvalificētu* atzīts *sportists* vai cita *persona* *diskvalifikācijas* laikā nekādā statusā **nedrīkst piedalīties *sacensībās*** vai veikt darbību (izņemot piedalīšanos apstiprinātās antidopinga izglītības vai rehabilitācijas programmās), ko apstiprina vai rīko kāds no *parakstītājiem*, tā dalīborganizācija, klubs vai *parakstītāja* dalīborganizācijas cita dalīborganizācija, tādās *sacensībās*, ko apstiprina vai rīko kāda profesionālā līga vai starptautiska vai valsts līmeņa *sporta pasākumu* rīkotājorganizācija, vai valsts aģentūras finansētā elites vai valsts līmeņa sporta pasākumā.

- **10.12.1 Prohibition against Participation during Ineligibility:** No Athlete or other Person who has been declared Ineligible may, during the period of Ineligibility, participate in any capacity in a Competition or activity (other than authorized anti-doping education or rehabilitation programs) authorized [Comment to Article 10.11.3.2: An Athlete's voluntary acceptance of a Provisional Suspension is not an admission by the Athlete and shall not be used in any way to draw an adverse inference against the Athlete.] [Comment to Article 10.11: Article 10.11 makes clear that delays not attributable to the Athlete, timely admission by the Athlete and Provisional Suspension are the only justifications for starting the period of Ineligibility earlier than the date of the final hearing decision.] World Anti-Doping Code • 2015 with 2018 amendments PART 1 Doping Control 76 ARTICLE 10 Sanctions on Individuals or organized by any Signatory, Signatory's member organization, or a club or other member organization of a Signatory's member organization, or in Competitions authorized or organized by any professional league or any international- or national-level Event organization or any elite or national-level sporting activity funded by a governmental agency

Latvijas Antidopinga birojs

Aizliegto vielu saraksts 2018. gads

Aizliegtas vienmēr	Aizliegtas sacensību laikā	Aizliegts noteiktos sporta veidos
S0. Neapstiprinātas vielas	S6. Stimulatori	P1. Beta-blokatori
S1. Anaboliskie līdzekļi	S7. Narkotikas	
S2. Peptīdu hormoni, augšanas faktori, līdzīgas vielas un mimētiķi	S8. Kanabinoīdi	
S3. Beta-2 agonisti	S9. Glikokortikoīdi	
S4. Hormonu un vielmaiņas modulatori		
S5. Diurētiķi un maskējoši līdzekļi		
M1. Manipulācijas ar asinīm un asins komponentiem		
M2. Ķīmiskas un fizikālas manipulācijas		
M3. Gēnu dopings		

Latvijas Antidopinga birojs

Vielu vai metožu iekļaušanas prasības aizliegtajā sarakstā

Atbilst diviem no trim:

- Viela vai metode spēj paaugstināt vai paaugstina sasniegumus sportā
- Vielas lietošana rada vai spēj radīt veselības traucējumus sportistiem
- Vielas vai metodes lietošana nesaskan ar sportisko garu, kas noteikts kodeksa ievadā

Vai

- Viela vai metode spēj slēpt citu aizliegto vielu vai aizliegto metožu lietošanu

Latvijas Antidopinga birojs

S0. Neapstiprinātas vielas

- Jebkura farmakoloģiskā viela, kura nav iekļauta citās saraksta nodaļās un kuru valsts veselības aizsardzības nozares reglamentējošā institūcija nav apstiprinājusi lietošanai cilvēku ārstēšanā (piemēram, zāles, kuras tiek pētītas pirmsklīniskajos un klīniskajos pētījumos vai kuru lietošana ir pārtraukta, dizaina narkotikas un vielas, kas apstiprinātas tikai veterinārajai lietošanai), ir aizliegta visu laiku.

S1. Anaboliskie steroidi

- Eksogēnie: *metandienons (Dianabol), danazols (Danazols), trenbolons (Tren), noretandrolons, oksandrolons, stanozolols* u.c.
- Endogēnas izcelsmes: *DHEA, nandrolons, testosterons, epitestosterons* u.c.
- Citi anaboliskie līdzekļi: *klenbuterols, SARM, andarīns, ostarīns, RAD140* u.c.

Latvijas Antidopinga birojs

S1. Anaboliskie steroidi (2)

- *Klenbuterols* stimulē gan sirds, gan CNS. Tam ir līdzīga iedarbība kā epinefrīns un salbutamols
- Nelikumīgi izmantoja kā augšanas veicinātāju

Sportā:

- Klenbuterols palielina muskuļu masu, netipiski samazina ķermeņa tauku daudzumu

S1. Anaboliskie steroidi (3)

Medicīnā pielieto, lai ārstētu:

- ✓ Vēža ārstēšanā, anēmija, AIDS slimniekiem nepietiekama uztura novēršana
- ✓ Hormonu terapija kavētai pubertātes attīstībai
 - ✓ Muskuļu distrofija
- ✓ Osteoporozes ārstēšana
- ✓ Aknu patoloģiskie stāvokļi.

Sportā:

- Palielina muskuļu masu virs fiziskās normas
- Nedabiski samazina tauku daudzumu organismā
- Bet: steroidi tieši nerada muskuļu augšanu un fizioloģiski muskuļi nav gatavi šādai izaugsmei!
- Bet: Lietotāji kļūst agresīvāki, mazinās nogurums → var trenēties ar lielāku intensitāti un ilgāk!

Anabolisko steroidu blakusparādības

- vīrieši -> sievišķīgāki
- sievietes -> vīrišķīgāki

Pārtrenēšanas risks

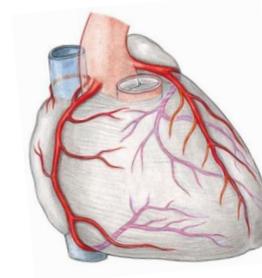
- Acne,
- Aknu cistas,
- Ginekomastija,
- Vīriešiem - sēklu samazināšanās, neauglība,
- Sievietēm - balss padziļināšana,
- Menstruālā cikla izmaiņas,
- Paaugstināta agresivitāte.
- Sirds un asinsvadu slimības,
(ateroskleroze, sirds mazspēja, HT, pēkšņā nāve u.c),

S2. Peptīdu hormoni, augšanas faktori un to mimētiķi

- Ir aizliegts: *eritropoetīns (EPO)* un vielas, kas stimulē eritropoēzi (*CERA*), hipoksijas izraisītā faktora (*HIF*) aktivatori [*argons, kobalts* u.c].
- peptīdu hormoni un hormonu modulatori; *horiogonadotropīns (CG)* un *luteinizējošais hormons (LH)* un to atbrīvotājfaktori.
- *kortikotropīni* un to atbrīvotājfaktori,
- *augšanas hormons (GH)* un *atbrīvotājfaktori (GHRH)* u.c. ,
- augšanas faktori un augšanas faktoru modulatori: (*IGF-1*), (*MGF*) u.c.

S2. Peptīdu hormoni, augšanas faktori un to mimētiķi (2)

Medicīnā pielieto, lai ārstētu:

- Pacientiem ar hronisku nieru slimību vai vēzi *Eritropoetīns (EPO)* ir paredzēts anēmijas un mielodisplāzijas ārstēšanai.
- Hipoksijas izraisītais faktors (HIF) ir paredzēts anēmijas, hroniska iekaisuma vai vēža ārstēšanai.
- *Gonadotropīnu* lieto neauglības ārstēšanai.
- Kortikotropīni (*ACTH*) ir paredzēti virsnieru mazspējas ārstēšanai.
- Cilvēka augšanas hormons (*HGH*) ir paredzēts augšanas hormona deficīta (piemēram, pundurisma) ārstēšanai un novājināšanās novēršanai AIDS slimniekiem.

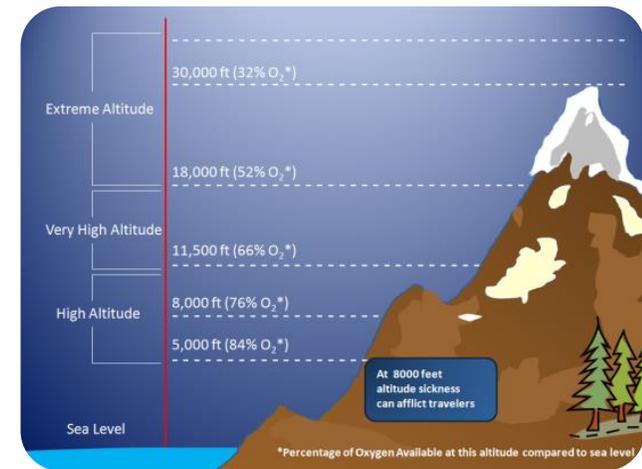

S2. Peptīdu hormoni, augšanas faktori un to mimētiķi – blakusparādības (3)

- *EPO, HIF* –pieaug asins viskozitāte, trombembolijas risks, miokarda infarkts, smadzeņu insults, krampji
- *HGH, GH* – anormāla plaukstu, pēdu, sejas, kā arī iekšējo orgānu augšana. Olnīcu vēzis un hormonālais disbalans.

Alternatīva – augstkalnu treniņi!!!

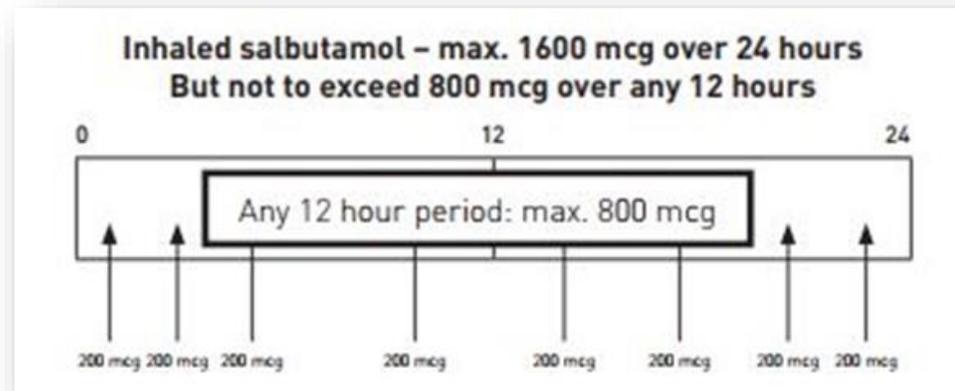

S3. Beta – 2 agonisti

- Ir aizliegti visi selektīvie un neselektīvie beta-2 agonisti, tostarp visi optiskie izomēri: *formoterols*, *salbutamols*, *salmeterols*, *terbutalīns* u.c

Medicīnā pielieto, lai ārstētu:

- Stimulē simpātisko NS (plaušu beta 2-receptorus), lai paplašinātu bronhus (*salbutamols*, *formoterols*) izmanto astmas ārstēšanā

S4. Hormoni un vielmaiņas modulatori

1. Aromatāzes inhibitori (*anastrozols, eksemestāns, testolaktons* u.c)
2. Selektīvie estrogēnu receptoru modulatori (*SERM*) [*raloksifēns, tamoksifēns, toremifēns*]
3. Citas vielas ar antiestrogēnu iedarbību
4. Miostatīna funkciju(-as) modificējoši līdzekļi
5. Vielmaiņas modulatori: *insulīni* un insulīna mimētiķi, *meldonijs, trimetazidīns*

Latvijas Antidopinga birojs

S4. Hormoni un vielmaiņas modulatori (2)

- Aromatāzes inhibitori, u.c. – lai mazinātu AAS nevēlamas blakusparādības (*anastrozols, formestāns, testolactons*)
 - lai mazinātu estrogēna aktivitāti un netieši palielinātu testosterona līmeni (ginekomastija),
 - krūts vēža vai no hormoniem atkarīga audzēja ārstēšanā, osteoporozes ārstēšanā.
- Selektīvie estrogēnu receptoru modulatori (*SERM*) un citas antiestrogēnas vielas
 - krūts vēža vai no hormoniem atkarīga audzēja ārstēšanā

Latvijas Antidopinga birojs

S5. Diurētiskie līdzekļi un citi maskētāj līdzekļi

Maskēšanas līdzekļi ir ķīmiskas vielas, kas var traucēt dopinga testu integritāti.

- Diurētiskie līdzekļi: *indapamīds, spironolaktons, hlortalidons, furosimīds, hidrohlortiazīds* u.c.
- Desmopresīns, probenecīds, plazmas tilpuma palielinātāji (piemēram, intravenozi ievadīts *albumīns, dekstrāns, hidroksietilciete un mannīts*)

S5. Diurētiskie līdzekļi un citi maskētāj līdzekļi (2)

- Diurētiskie līdzekļi
 - Hipertensijā ārstēšana, tūskas mazināšana, sirds mazspējas ārstēšanā
- Probenecīds
 - podagras un nieru akmens ārstēšanā
- Plazmas paplašinātāji
 - pacientiem ar pārmērīgu asins zudumu

Sportā:

- Palīdz ātri zaudēt ķermeņa masu.
- Maskē aizliegto vielu klātbūtni (diurētiķi, prombicīds),
- Slēpj EPO un asins dopinga lietošanu (plazmas paplašinātāji).

S5. Diurētiskie līdzekļi un citi maskētāj līdzekļi (3)

- «Ja *sportista paraugā* jebkurā laikā vai *sacensību laikā* konstatē kādu no šīm vielām, kam ir noteikta robežvērtība – **formoterolu, salbutamolu, katīnu, efedrīnu, metilefedrīnu vai pseidoefedrīnu** – un kas lietota kopā ar kādu diurētisku vai citu maskētāj līdzekli, tad to uzskata par *nelabvēlīgu analīžu rezultātu...*»

Case report (I):

Exertional heatstroke

- 23-year-old rower
- trying to lose 2 kg by jogging and diuretics
- wearing several sweaters, a hat, gloves and a wetsuit

Case report (I):

Exertional heatstroke

- core temperature >43°C
- liver failure
- renal failure
- intravascular coagulation
- pericardial effusion
- acute pulmonary failure
- ➔ death by multi-organ failure

Latvijas Antidopinga birojs

M1. Manipulācijas ar asinīm un asins komponentiem

«jebkādas intravaskulāras manipulācijas ar asinīm vai asins komponentiem, izmantojot fizikālas vai ķīmiskas metodes. »

Riski: asins trombu veidošanās. Alerģiskas reakcijas – drudzis, izsitumi. Infekcijas (hepatīts, AIDS)

M2. Ķīmiskas un fizikālas manipulācijas

Vielu vai metožu izmantošana, kuras izmaina vai mēģina izmainīt urīna paraugu. Tā ir kateterizācija, diurētisko vielu lietošana, parauga aizstāšana vai bojāšana

M3. Gēnu un šūnu dopings

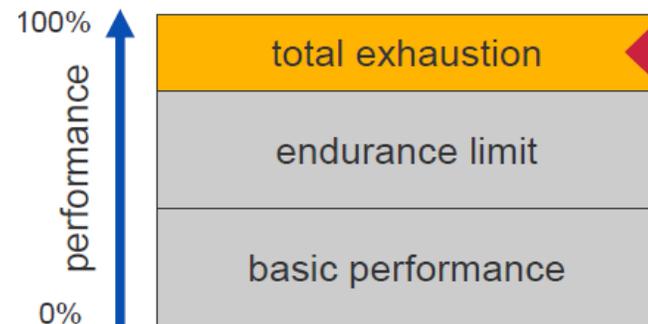
Organisma funkciju izmainīšana ar gēnu palīdzību un klonēšana

Latvijas Antidopinga birojs

S6. Stimulatori: AIZLIEGTS SACENSĪBU LAIKĀ

- Ietekmē centrālo nervu sistēmu, palielināšanās SF, elpošanas ātrums un smadzeņu funkcija
 - Palielina modrību, jutību pret sāpēm, konkurētspēju un agresiju,
- Bet: nav tiešas fiziskās darbaspējas palielināšanās!

Autonomais aizsargātais resurss: sasniedzams ar smagam dusmām vai trauksmi, dzīvībai bīstamas situācijās vai **dopings vielās**

Latvijas Antidopinga birojs

S6. Stimulatoru blaknes AIZLIEGTS SACENSĪBU LAIKĀ (2)

Stimulatoru lietošanas sekas:

- Psiholoģiskie traucējumi:
atkarība vai depresija
- Fizioloģiskie efekti:
termoregulācijas traucējumi,
miega traucējumi, halucinācijas,
ķermeņa trīce, nemiers,
uzbudinājums, spriedze,
Sirds aritmija.

I. Normal Rate and Rhythm

II. Cardiac Arrhythmia

Latvijas Antidopinga birojs

S6. Stimulatori: AIZLIEGTS SACENSĪBU LAIKĀ (3)

- Bezrecepšu medikamenti: Rinodeks, Theraflu, Coldrex, Actifed u.c. lietošana lielās devās (*pseudoefedrīns*)
- Ginkor Fort (*heptaminols*)
- Geranium eļļa (*1,3-Dimethylbutylamine*)

20.12.2018

Antidopinga aktualitātes

41

Latvijas Antidopinga birojs

Pseudoefedrīns – SACENSĪBU LAIKĀ

- Pseudoefedrīns ir aizliegts Sacensību laikā sasniedzot noteikto koncentrāciju urīnā 150 µg/ml (kontrolētie ekskrecijas pētījumi, zinātniskā literatūra).
- Konstatēts, ka 150 µg/ml (reti, bet iespējams) tiks noteikts dažiem indivīdiem 6-20 stundas pēc zāļu izmantošanas.
- Sacensību laikā - Sportistiem ir jāpārtrauc pseudoefedrīnu saturošu zāļu lietošana vismaz 24 stundas pirms sacensībām.

S7. Narkotiskās vielas: AIZLIEGTS SACENSĪBU LAIKĀ

Buprenorfīns	Fentanils, tā atvasinājumi	Metadons	Morfīns	Oksikodons	Petidīns
Subutex	Matrifen	Arī levometadons	Maracex	Targin	Dolobok
Norspan	Dolforin		Vendal	Oxsynia	
Bupensanduo	Lunaldin		un citi	Oxynador	
Suboxone	Breakyl			un citi	
Zubsolv	Effentora				
un citi	Instanyl				
	PecFent				
	Ionsys				
	Zalviso				
	Dzuveo				
	un citi				

Latvijas Antidopinga birojs

S8. Kanabinoīdi: AIZLIEGTS SACENSĪBU LAIKĀ

- Aizliegti ir visi dabīgie kanabinoīdi (kanabiss, hašišs un marihuāna);
- Kā arī visi sintētiskie kanabinoīdi (THC) un citi kanabomimētiķi
- **Atļauts ir kanabidiols (CBD)**

20.12.2018

Antidopinga aktualitātes

44

S9. Glikokortikoīdi: AIZLIEGTS SACENSĪBU LAIKĀ

Aizliegti ir visi glikokortikoīdi noteiktos ievadišanas veidos

Orālā

Intravenozā

Intramuskulārā

Rektālā

Daži piemēri, kādos glikokortikoīdus ir atļauts lietot

Inhalācijās

Deguna aerosolos

Acu pilienos

Ziedēs, krēmos uz ādas

Latvijas Antidopinga birojs

P1. Beta blokatori. TIKAI NOTEIKTI SPORTA VEIDI

- *Atenolols, betaksolols, bisoprolols, metaplolols, sotalols, propranolols, karvediolols.*

P1. Beta blokatori: VIELAS, KAS AIZLIEGTAS NOTEIKTOS SPORTA VEIDOS

- Loka šaušana (WA)*
- Autosports (FIA)
- Bīljards (visās disciplīnās) (WCBS)
- Šautriņu mešana (WDF)
- Golfs (IGF)
- Šaušana (ISSF, IPC)*
- Slēpošana/snovbords (FIS) tramplīnlēkšanā, frīstaila lielā tramplīna/rampas disciplīnās un snovborda rampas/lielā tramplīna disciplīnās
- Zemūdens sporta veidi (CMAS) –pastāvīga svara apnoja ar vai bez pleznām, dinamiskā apnoja ar vai bez pleznām, frīdaivings, *Jump Blue* apnoja, zemūdens medības, statiskā apnoja, zemūdens šaušana un mainīga svara apnoja.

* Beta blokatoru lietošana ir aizliegta arī *ārpus sacensību laikā*.

Latvijas Antidopinga birojs

Uztura bagātinātāji

discount \$5 and 10%

Supplement Facts

Servings Size: 1 Level Scoop (1.5g)
Servings Per Container: 60

	Amount Per Serving	% DV*
Custom Engineered Bio-Pro Bio-Active Peptides Extracted from Micro-Concentrated Colostrum, yielding: Proline Rich Peptides, Growth Factors (Igf-1, TGF beta-2, EGF, PDGF) Immunoglobulins (IgG, IgA), Lactoferrin, Fibroblast-GF	1.5g	**

** Daily value not established

Supplemental Facts

What are you really taking?

URINALYSIS STATS

KEESLER AFB

5,808 TESTED

Excused Positives: 35

Illegal Positives: 10

PROHIBITED SUBSTANCES

AFI 44-120 AFI 90-507

- Hemp seeds and oils
- Designer drugs such as "Spice"
- Inhalants, propellants, solvents, household chemicals, and substances used for "huffing"
- Prescription or over-the-counter medications not used as directed
- Naturally occurring intoxicating substances
- Salvia divinorum
- Amphetamines
- Opiates (codeine, morphine)
- Steroids
- Synthetic opiates
- Benzodiazepines
- 6-monoacetylmorphine
- Benzoyllecgonine
- Methylenedioxyamphetamine
- Methylenedioxyamphetamine
- Tetrahydrocannabinol

Excused Positives

- Oxymorphone: 12
- Or-Ampetamine: 12
- Oxycodone: 6
- Hydrocodone: 2
- Hydromorphone: 2
- Codeine: 1

Illegal Positives

- THC: 6
- Cocaine: 1
- Hydrocodone: 1
- Oxymorphone: 1
- Hydromorphone: 1

CAUSE OF POSITIVE URINALYSIS

1 Stimulant: In prescription drugs, diet, energy and focus supplements

2 Stimulant: Found in pre-workouts and weight-loss supplements

3 In prescription drugs, hormone products and anti-inflammatory drugs

4 In legal and illegal drugs. Also in poppy seeds, used in foods

5 A psychoactive chemical found in Cannabis plants and perscribed drugs

6 Contains low amounts of THC, used in protien supplements and oils

Latvijas Antidopinga birojs

Uztura bagātinātāju risks

- Starp sportistiem UB izmantošanas rādītāji svārstās no **69% līdz 94%**;
- no **6,4% līdz 8,8%** dopinga gadījumus izraisa piesārņoti UB;
- Tikai **36%** Vācijas jaunie elites sportisti bija informēti par UB piesārņojuma problēmu;

Neilson M. Mathews. Prohibited Contaminants in Dietary Supplements. *Sports Health*. 2018 Jan-Feb; 10(1): 19–30.

SOK uztura bagātinātāju analīze			
valsts	preparāti	zāles, kurām visas sastāvdaļas nav norādītas marķējumā	procenti
NL	31	8	26%
UK	37	7	19%
ASV	240	45	19%
I	35	5	14%
D	129	15	12%

Starptautiskās Olimpiskās Komitejas Medicīniskā komisija, Lozannā, Šveicē (2002.)

Latvijas Antidopinga birojs

Uztura bagātinātāju risks (2)

- Seksuālo spēju uzlabošanai **45,5%** - *sildenafil* (47%);
- svara samazināšanai **40,9%** - *sibutramine* (84,9%), antidepresanti, diurētiskie līdzekļi (6-12% AAF WADA) un caurejas līdzekļi;
- muskuļu veidošanai **11,9%** - *sintētiskie steroīdi vai to analogi* (89,1%), aromatāzes inhibitori un paradhormoni
- Augu valsts UB **68%** citas sastāvdaļas, **59%** vielas marķējumā nav norādītas.

97,6% šīs sastāvdaļas uz etiķetes nav norādītas.

Jenna Tucker. et all. Unapproved Pharmaceutical Ingredients Included in Dietary Supplements Associated With US Food and Drug Administration Warnings. *JAMA Network Open*. 2018;1(6).

Latvijas Antidopinga birojs

Uztura bagātinātāju risks (3)

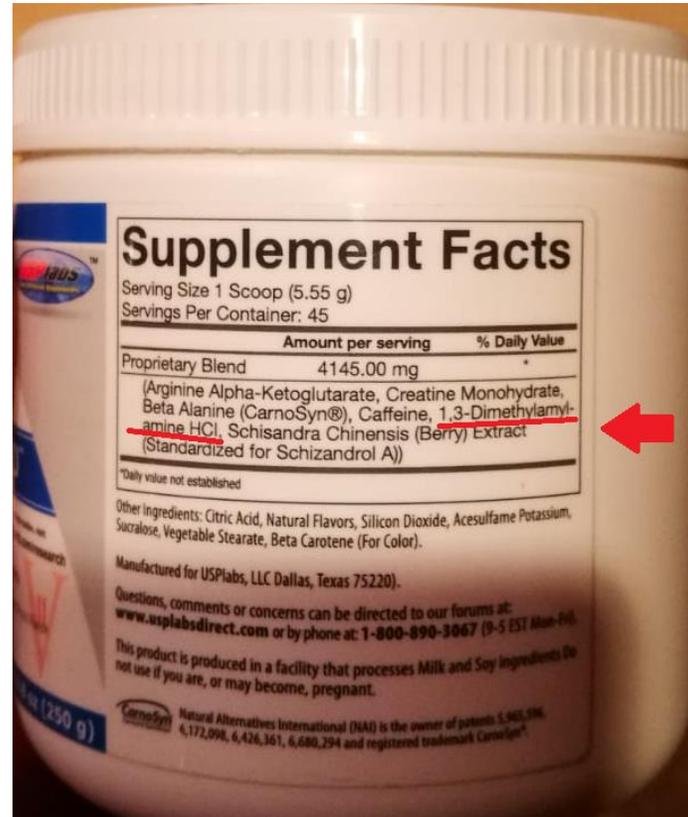

Table 2.

Recent designer stimulants in dietary supplements

Chemical Name	Alias Names	Popular Brands (Company)	Reported Natural Origin	FDA Ban Date
1,3-Dimethylamylamine	DMAA	Napalm (Muscle Warfare)	Geranium oil	Apr 2013
	Geranamine	OxyElite Pro (USP Labs)		
		Jack3d (USP Labs)		
Aegeline		OxyElite Pro (USP Labs)	Bael trees	Nov 2013
N- α -diethyl phenethylamine	NADEP	Craze (Driven Sports)	Dendrobium orchid	Apr 2014
		Detonate (Gaspari Nutrition)		
β -Methylphenethyl-amine	BMPEA	Black Widow (Hi-Tech Pharmaceuticals)	Acacia rigidula	Apr 2015
		Lipodrene (Hi-Tech Pharmaceuticals)		
1,3-Dimethylbutyl-amine	DMBA AMP, AMP Citrate	Contraband (Iron Forged Nutrition)	Pouchang tea	Sep 2015
		MD2 Meltdown (VPX)		
Methylsyneprhine	Oxilofrine p-Hydroxyephedrine octopamine	Hyperdrive 3.0 (ALR)	Orange peel Bitter orange	Mar 2016
		Miami Lean (Skyline Nutrition)		
N,N-dimethyl-2-phenylpropan-1-amine	NN-DMPAA	NOXPUMP (DY Nutrition)	Acacia rigidula	

Jenna Tucker. et all. Unapproved Pharmaceutical Ingredients Included in Dietary Supplements Associated With US Food and Drug Administration Warnings. *JAMA Network Open*. 2018;1(6).

Latvijas Antidopinga birojs

Kur pārbaudīt medikamentus?

<https://www.globaldro.com/UK/search>

<https://www.wada-ama.org/en/resources>

The screenshot shows the homepage of globaldro.com. At the top, there is a navigation bar with 'HOME', 'SEARCH', 'HELP', and 'FAQS'. Below this is a search form with fields for 'User Type', 'Sport', 'Nation of Purchase' (set to 'United Kingdom'), and 'Search for'. A blue 'Search' button is to the right. On the left, a 'Top 5 Searches' list includes: CETIRIZINE, LORATADINE, CANNABIS, COCAINE, and IBUPROFEN. In the center, there is a '100% ME' logo with the text '100% ME is the UK's anti-doping education programme. click to visit'. To the right, there is a graphic with the text 'DON'T LET DRUG CHEATS STEAL YOUR GLORY' and 'SPEAK OUT DON'T LOSE OUT REPORTDOPING.COM 08000 32 23 32'. At the bottom, there is a 'Contact' section and a footer with 'Copyright | Privacy | Terms | About'.

The screenshot shows the 'RESOURCES' page of the World Anti-Doping Agency (WADA) website. The top navigation bar includes 'WHO WE ARE', 'WHAT WE DO', 'WHAT IS PROHIBITED', and 'RESOURCES'. A search bar is located to the right of the 'RESOURCES' menu item. Below the navigation bar, there is a 'Resource' dropdown menu with an orange arrow pointing to it. The main content area is titled 'RESOURCES' and includes the text 'Looking for a specific resource? Start typing the name or a keyword in the search field above.' Below this, there is a section 'BROWSE OUR POPULAR COLLECTIONS' with a link to 'ALL COLLECTIONS'. A large green banner features the text '2015 CODE IMPLEMENTATION' and 'ENTER THE COLLECTION'. To the right, there is a 'WORLD ANTI-DOPING AGENCY play true' logo and a 'CODE' graphic. At the bottom, there are three circular icons: a graduation cap with 'EDUCATION', a hand holding a pen over a document, and a stack of spiral notebooks. A vertical 'Feedback' button is on the right edge.

Latvijas Valsts zāļu reģistrs

Latvijas Antidopinga birojs

Latvijas Zāļu reģistrs

Latvijas Zāļu reģistrs

Latvijas Zāļu reģistrs

Meklēšanas parametri

Rādīt meklēšanas formu

Atlasītas 1 zāles

Zāļu nosaukums	Aktīvās vielas	ATĶ kods	Maks. cenu diapazons. (€ ar PVN)	Reģistrācijas apliecības īpašnieks, valsts	Informācija par lietošanu sportā
✓ Rx Sustanon 250 mg/ml šķīdums injekcijām	Testosteroni decanoas, Testosteroni phenylpropionas, Testosteroni isocaproas, Testosteroni propionas	G03BA03	11,10	Aspen Pharma Trading Ltd., Īrija	Jā

Informācija par zālēm Zāļu iepakojumi (1)

Sustanon 250 mg/ml šķīdums injekcijām

Zāļu forma	Šķīdums injekcijām	Reģistrācijas nr.	97-0497
Stiprums/koncentrācija	250 mg/ml	Reģistrācijas datums	05.11.1997.
Aktīvās vielas	Testosteroni decanoas, Testosteroni phenylpropionas, Testosteroni isocaproas, Testosteroni propionas	Reģ. apliecība derīga līdz	Uz neierobežotu laiku
Zāļu pieejamība	Ir pieejamas (saskaņā ar zāļu reģistrācijas apliecības īpašnieka sniegto informāciju) ✓	Reģistrācijas procedūra	Nacionālā reģistrācijas procedūra
Izsniegšanas kārtība	Recepšu zāles (Pr.) Rx	Procedūras numurs	97-0497
Lietošana bērniem	Nav apstiprināta	Reģistrācijas apliecības īpašnieks	Aspen Pharma Trading Ltd., Īrija
Lietošanas instrukcija	29-03-2018 (05.04.2018.)	Par sērijas izlaiduma atbildīgais ražotājs, valsts	Ever Pharma Jena GmbH, Vācija
Zāļu apraksts	16-11-2017 (24.11.2017.)	Informācija par lietošanu sportā	Ārpus sacensībām Aizliegts
ATĶ kods	G03BA03 Dzimumhormoni un uroģenitālās sistēmas modulatori	Sacensību laikā Aizliegts	Aizliegto vielu un metožu saraksta klase: S1

Apzīmējumi

- ✓ - zāles ir pieejamas
- ✗ - zāles nav pieejamas
- ⚠ - zāļu krājumus atjaunots izplatīt ierobežotu laiku
- OTC - bezrecepšu zāles
- Rx - recepšu zāles
- KZS - zāles iekļautas NVD kompensējamo zāļu sarakstā (sīkāka informācija)

Apzīmējumi

- ✓ - zāles ir pieejamas
- ✗ - zāles nav pieejamas
- ⚠ - zāļu krājumus atjaunots izplatīt ierobežotu laiku
- OTC - bezrecepšu zāles
- Rx - recepšu zāles
- KZS - zāles iekļautas NVD kompensējamo zāļu sarakstā (sīkāka informācija NVD tīmekļa vietnē)

© Zāļu valsts aģentūra

20.12.2018

Antidopinga aktualitātes

53

Latvijas Antidopinga birojs

Sportistu atbildība

Sportistu un citu personu pienākums ir būt informētiem par to, kas ir antidopinga noteikumu pārkāpums, kā arī par to, kādas vielas un metodes ir iekļautas aizliegto vielu un metožu sarakstā.

Katra sportista personīgais pienākums ir nodrošināt, lai viņa organismā nenokļūtu aizliegta viela.

Vienmēr pārbaudīt uztura bagātinātāju UN medikamentu sastāvu!

Latvijas Antidopinga birojs

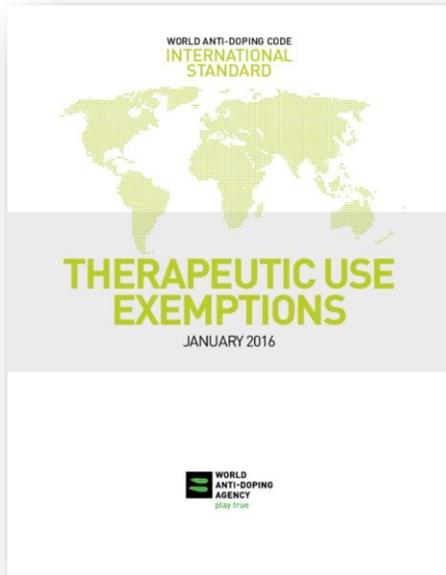
Terapeitiskās lietošanas atļauja (*Therapeutic Use Exemption, TUE*)

- **TUE piešķir:**

- ja ir iespējams dzīvībai bīstams stāvoklis, nelietojot vielas no aizliegtu vielu saraksta;
- ja sportists neiegūs papildus priekšrocības un iespējas uzrādīt labākus rezultātus, bet viņa veselības stāvoklis uzlabosies;
- ja aizliegtās viela lietošana ir vienīgā saprātīgā terapeitiskā alternatīva;
- ar atpakaļejošu datumu – ja bija nepieciešama neatliekamā palīdzība, akūta medicīniska stāvokļa ārstēšanā, nav bijis pietiekams laiks.

- **Starptautiska līmeņa sportistiem**, TUE atļauja jāizņem Starptautiskajā federācijā.

- **Nacionāla līmeņa sportistiem** izsniegšanu koordinē Latvijas Antidopinga birojs (jekabs.balodis@antidopings.gov.lv) un lēmumus par TUE piešķiršanu pieņem TUE komisija 3 sporta ārstu sastāvā.

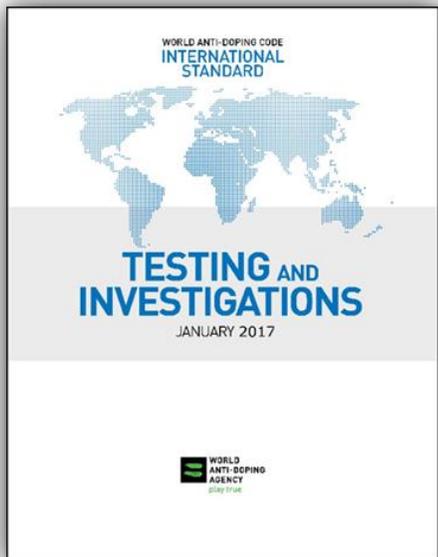

Latvijas Antidopinga birojs

Pārbaudāmo sportistu reģistri

1. Tiesības pieprasīt informāciju par atrašanās vietu;
2. Aktīvās karjeras pārtraukšana «šaurākā» izpratnē – **nav instruments, lai izvairītos no kontroles;**
3. Neiekļaušana reģistros neatbrīvo no pienākuma pakļauties kontrolei;
4. Iekļaušanas pamatprincipi un kritēriji;
5. «Risku novērtējums».

Latvijas Antidopinga birojs

Sportistu reģistru piramīda

1. Pārbaudāmo sportistu reģistrā (RTP) un Nacionālajā sportistu reģistrā (NTP) esošie sportisti sniedz atrašanās vietu informāciju ADAMS sistēmā.
2. RTP un NTP sportistu saraksts tiek apstiprināts ne retāk kā 1x gadā.
3. Paziņojums sportistiem elektroniski parakstītā vēstulē no Latvijas Antidopinga biroja.
4. Pieeja ADAMS un ADAMS instrukcija.

Latvijas Antidopinga birojs

Prasības RTP sportistiem

	Pārbaudāmo sportistu reģistrs (RTP)
Pasta adrese	Jā
E-pasts	Jā
Telefons	Jā
Apmešanās vietas adrese	Jā
Sacensību grafiks	Jā
Regulārās aktivitātes	Jā
Ceļošanas grafiki	Jā
60min laika intervāls	Jā
Informācijas sniegšanas termiņi	1.ceturksnis – 20.decembris 2.ceturksnis – 20.marts 3.ceturksnis – 20.jūnijs 4.ceturksnis – 20.septembris
Sankcijas par informācijas sniegšanas pārkāpumiem	Antidopinga noteikumu pārkāpums (Missed test / filing failure)

Latvijas Antidopinga birojs

Informācija par sportistu atrašanās vietām ADAMS

The screenshot shows the ADAMS login interface. At the top left is the ADAMS logo, which consists of a green leaf icon followed by the letters 'ADAMS' in a stylized font. To the right of the logo is a horizontal banner image showing three athletes in action: a basketball player, a soccer player, and a tennis player. Below the banner are two input fields: 'User Name' and 'Password'. Below the 'Password' field is an orange 'Login' button. At the bottom center, there is a blue underlined link that says 'Forgot Password'.

Latvijas Antidopinga birojs

Biežākās kļūdas informācijas aizpildīšanā (2)

- ✓ **Mailing address** PRECĪZA un AKTUĀLA kontaktinformācija – e-pasts, telefona numurs;
- ✓ Nav nospiesta poga **Submit**;
- ✓ **Overnight accommodation** vietā tiek norādīta cita aktivitāte; nekorektas kategorijas ieraksts;
- ✓ Vairāki **60 min time slot** vienā dienā;
- ✓ **Travel entry**, ja nav pārbrauciens visu dienu (05:00-23:00);
- ✓ Vienlaicīgi norādītas divas dažādas atrašanās vietu adreses;
- ✓ Aizpildīti tikai atsevišķi datumi, nevis viss periods (ceturksnis Q);
- ✓ Nav norādīti treniņi un sacensības;
- ✓ Jānorāda pēc iespējas sīkāka adrese, lai dopinga kontrolierim nav Jūs jāmeklē, jāzvana, jāprasa citiem par jūsu atrašanās vietu.

Latvijas Antidopinga birojs

Informācijas nesniegšana par sportista atrašanās vietu

Ja pārbaudāmo sportistu reģistrā reģistrēts sportists (RTP sportists) **divpadsmit mēnešus ilgā laika posmā jebkādā kombinācijā trīs reizes** nav izpildījis prasību ierasties uz pārbaudēm un/vai prasību sniegt nepieciešamo informāciju, (*Missed Test = Filing Failure*) tas ir antidopinga noteikumu pārkāpums (*Kodekss, 2.4. pants*).

Sankcija: diskvalifikācija uz diviem gadiem.

Latvijas Antidopinga birojs

Dopinga kontroles procedūra

1. Uzaicinājums uz dopinga kontroli
2. Ierašanās dopinga kontroles telpā
3. Urīna savākšanas trauciņa izvēle
4. Urīna savākšana dopinga kontroliera uzraudzībā
5. Dopinga kontroles inventāra (A/B pudeles) izvēle
6. Parauga sadalīšana A/B pudelēs un to aizvēršana
7. Parauga derīguma pārbaude, nosakot urīna īpatnējo svaru (koncentrācijas)
8. Dopinga kontroles anketas aizpildīšana un parakstīšana.

Latvijas Antidopinga birojs

Dopinga kontroles procedūra - **SACENSĪBU LAIKĀ**

- Uzaicinājums. Pēc uzaicinājuma – nepārtraukta uzraudzība.
- Ierašanās dopinga kontroles telpās **nekavējoties**.
- Iespējamie aizkavēšanās iemesli:
 1. Piedalīšanās apbalvošanas ceremonijā,
 2. Piedalīšanās preses konferencē,
 3. Piedalīšanās nākamajās sacensībās,
 4. Atsildīšanās,
 5. Medicīniskās palīdzības saņemšana,
 6. Pārstāvja un/vai tulka sameklēšana,
Nepilngadīgajam sportistam ir iespēja izvēlēties pārstāvja piedalīšanos visā paraugu savākšanas procesā
 7. Foto identifikācijas dokumenta paņemšana,
 8. Citi apstākļi, kuri saskaņoti ar dopinga kontrolieri un tiks dokumentēti.

Latvijas Antidopinga birojs

Dopinga kontroles procedūra - **ĀRPUS** **SACENSĪBĀM**

.Uzaicinājums. Pēc uzaicinājuma – nepārtraukta uzraudzība.

.Iespējamie aizkavēšanās iemesli attiecībā uz ārpus sacensību pārbaudi:

- 1.pārstāvja atrašana;
- 2.treniņa pabeigšana;
- 3.nepieciešamās medicīniskās aprūpes saņemšana;
- 4.identifikācijas fotogrāfijas sagāde;
- 5.citi apstākļi, kuri saskaņoti ar dopinga kontrolieri un tiks dokumentēti.

Latvijas Antidopinga birojs

Dopinga kontrolieris (DCO) un asistents

- Identifikācijas dokuments
- Pilnvara veikt dopinga kontroles (*Letter of Authority*)
 - Asistentam uzņēmuma līgums pēdējā lpp.
- Misijas orderi no ADAMS (dopingu kontroļu pasūtītājs -> veicējs -> rezultātu pārvaldītājs)
- DCO izmanto BEREG-KIT® (*Berlinger Special*) inventāru
- Var ierasties arī privātā dopingu kontroļu organizācija

Latvijas Antidopinga birojs

Dopinga kontroles organizācijas

- Valsts nacionālā antidopinga organizācija (Latvijas Antidopinga birojs)
- Starptautiskās federācijas
- Lielu pasākumu rīkotājorganizācijas (SOK u.c.)

Privātās dopinga kontroles organizācijas:

- IDTM (International Doping Tests and Management)
- PWC GmbH
- Clearidium
- GQS (Global Quality Sports)
- International Testing Agency (ITA)

Anti-doping bureau
of Latvia

Latvijas Antidopinga birojs

Kad var veikt dopinga kontroles?

- Ārpus sacensību dopinga kontroles (*ADAMS, 60 min time slot un ĀRPUS TĀ*)
- Sacensību (Sacensību laiks ir 12 stundas pirms sacensībām, kurās sportistam ir plānots piedalīties, un turpinās līdz sacensību un ar sacensībām saistītā paraugu ievākšanas procesa beigām (*Kodekss, 2018*)).

Sportistu izvēle (ISTI standarts, 4. nodaļa):

- Dopinga kontroliera viedoklis;
- Izcīnītā vieta;
- Rezultātu progress;
- Aizdomas;
- Saistība ar citiem dopinga lietotājiem;

Latvijas Antidopinga birojs

Elektroniska dopinga kontroles anketa

The image displays three screenshots of the 'Paperless' mobile application interface, showing different sections of a doping control form. The interface is designed for an iPad and includes a sidebar menu with options like DCF, NOTIFICATION, ATHLETE INFO, LAB/SAMPLE INFO, BLOOD SAMPLE, URINE SAMPLE, PARTIAL SAMPLE, DECLARATION OF USE, COMMENTS, and SUPPLEMENTARY. The top status bar shows the time as 11:42 and 11:44, and the battery level at 57%.

Top Left Screenshot (11:42): Shows the 'Athlete Information' section. The form includes fields for 'Home Address' (Street, City, State/Province, Zip/Postal Code, Country) and a question 'Is this a new address?' with 'No' and 'Yes' options.

Top Right Screenshot (11:44): Shows the 'Laboratory Information' section. It includes a 'Notice' dropdown, a question 'Notification made inside or outside the one hour time slot?', and 'Athlete Arrival to Doping Control Station' fields for 'Date' and 'Time'. A 'COPY FROM NOTIFICATION' button is visible.

Bottom Screenshot (11:44): Shows the 'Declaration of Use' section. It asks the user to 'Please declare any prescription/non-prescription medications or supplements, including vitamins and minerals, taken over the past 7 days (include substance, dosage and when last taken)'. A dropdown menu shows 'Nothing to declare'. Below, there is a table for declarations with columns for 'Declaration #', 'Name of Substance/Method', 'Dose', and 'Date Last Taken'. A 'REMOVE' button and a counter '1/1' are shown. At the bottom, there is a question 'Do you have a TUE (Therapeutic Use Exemption) on file?' with a 'Response' dropdown.

20.12.2018

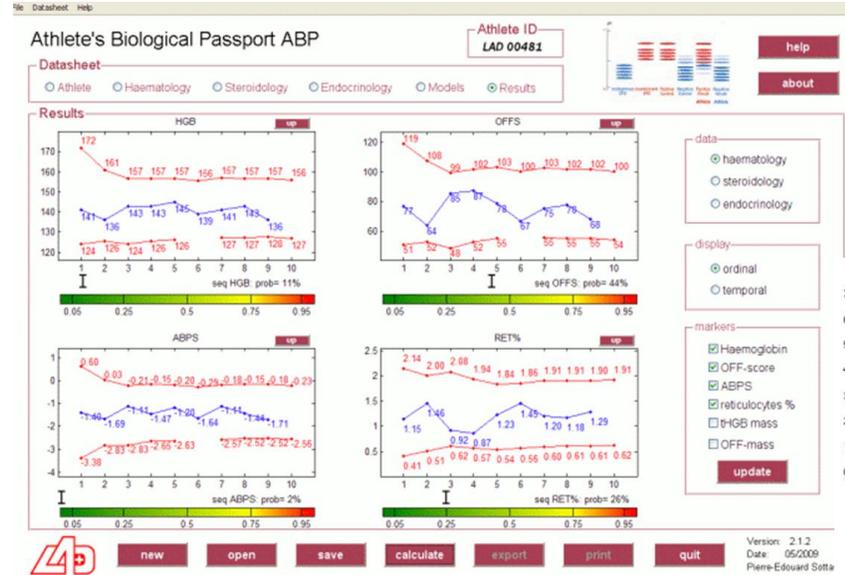
Antidopinga aktualitātes

68

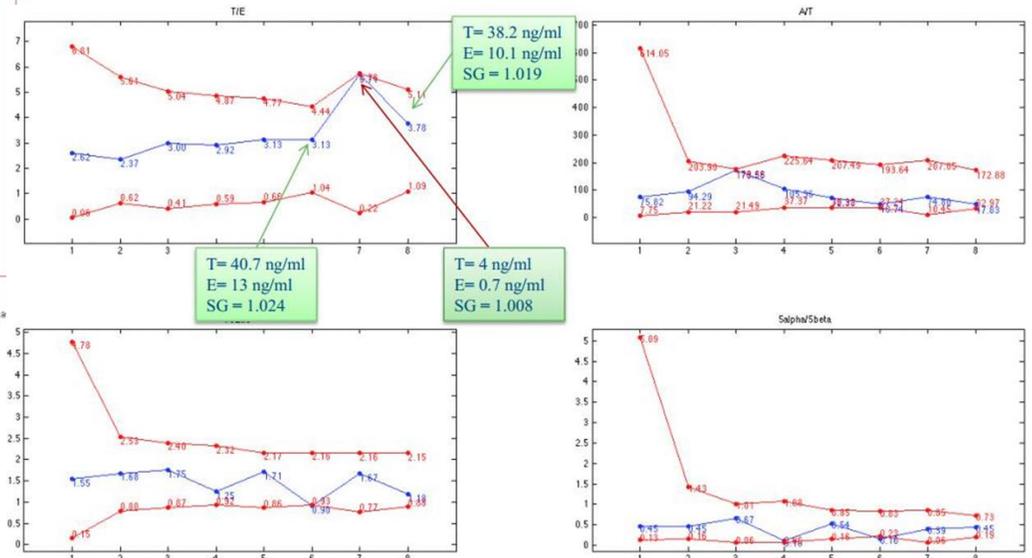
Latvijas Antidopinga birojs

Bioloģiskā pase (asins un urīns)

Asins bioloģiskā pase (ABP)

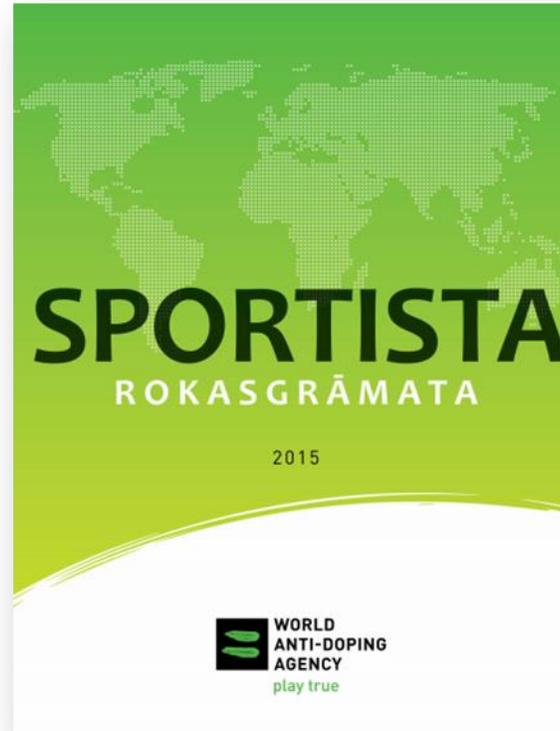
Urīna bioloģiskā pase (steroīdu profils)

Latvijas Antidopinga birojs

Sportista rokasgrāmata

<http://www.vsmc.gov.lv/antidopings/izglitiba-un-informacija/sportista-rokasgramata/>

20.12.2018

Antidopinga aktualitātes

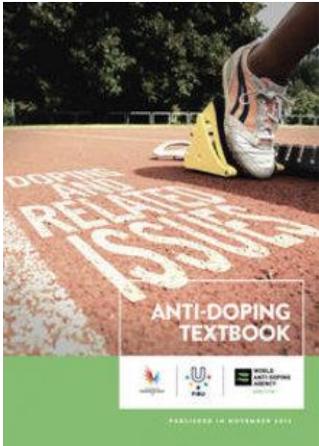
70

Latvijas Antidopinga birojs

Uzticami avoti

- Pasaules Antidopinga organizācija - <https://www.wada-ama.org/>
- *The Anti-Doping Learning Hub* - <http://www.antidopinglearninghub.org/en/textbook/other-languages>
- *The Anti-Doping Knowledge Center* - <https://www.doping.nl/filter?p7=689>
- *Informed Sport* - <https://www.informed-sport.com/educational-resources>
- *UNESCO Anti-Doping Education Brochure* - <http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/anti-doping/education-resources/doping-education-brochure/>

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Latvijas Antidopinga birojs

Uzticami avoti (2)

- Sabiedrības veselības pētījumu institūts (*Technische Universität München*) - [http://www.doping-prevention.com/fileadmin/files/Doping_prevention/Biomedical Side Effects of Doping.pdf](http://www.doping-prevention.com/fileadmin/files/Doping_prevention/Biomedical_Side_Effects_of_Doping.pdf)
 - Prezentāciju trīs līmeņi ar paskaidrojumiem Latviešu valodā <http://www.doping-prevention.com/lv/dopinga-noversana/teaching-material.html>
- Pasaules Antidopinga organizācija. Literatūras un pētījumu pārskats.
 - [https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/literature_review_update - final 2016.pdf](https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/literature_review_update_-_final_2016.pdf)

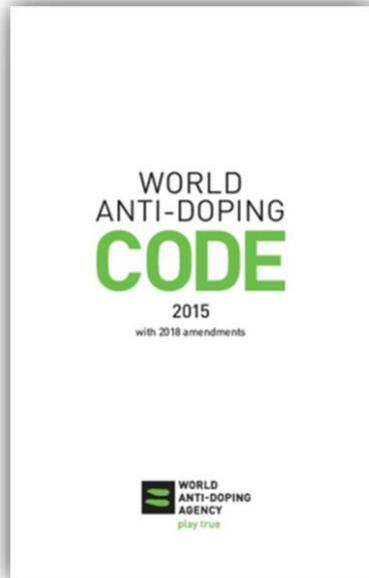

Latvijas Antidopinga birojs

Parakstītāju funkcijas un pienākumi (20.3.)

- 20.1.9. **Sekmēt izglītošanu** dopinga apkarošanas jomā.
- 20.3.6. Pieprasīt, lai valstu federācijas savai attiecīgajai *valsts antidopinga organizācijai* un starptautiskajai federācijai **ziņo visu informāciju**, kas liecina **par antidopinga noteikumu pārkāpumu** vai var būt saistīta ar šādu pārkāpumu, un sadarbojas atbilstīgi pilnvarotās *antidopinga organizācijas* veiktajā izmeklēšanā.
- 20.3.12. **Veicināt izglītību dopinga apkarošanas jomā**, tostarp pieprasīt, lai valstu federācijas, sadarbojoties ar attiecīgo *valsts antidopinga organizāciju*, nodrošina izglītību dopinga apkarošanas jomā.

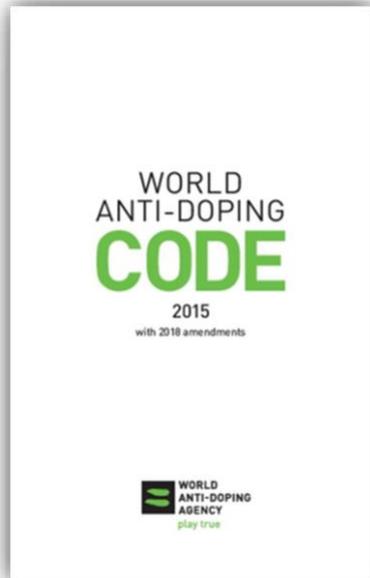

Latvijas Antidopinga birojs

Pārbaudes komandu sporta veidos

- Ja saistībā ar *sporta pasākumu komandu sporta veidā* vairāk nekā vienam komandas loceklim ir paziņots par antidopinga noteikumu pārkāpumu saskaņā ar 7. pantu, šā *sporta pasākuma* rīkotājs *pasākuma laikā* komandai veic attiecīgas *mērķpārbaudes*.
- **11.2. Pārkāpuma sekas komandu sporta veidos**
- Ja *komandu sporta veidā* ir konstatēts, ka **vairāk nekā divi komandas locekļi sacensību laikā ir izdarījuši antidopinga noteikumu pārkāpumu**, pasākuma rīkotājs nosaka attiecīgas **papildu sankcijas komandai** (piemēram, punktu anulēšanu, *diskvalifikāciju* no dalības *sacensībās* vai *sporta pasākumā* vai citas sankcijas) līdztekus tām sekām, ko nosaka attiecībā uz tiem konkrētajiem *sportistiem*, kuri izdarījuši antidopinga noteikumu pārkāpumu.

PATIESS
SPORTS

Sporta Federācijas loma

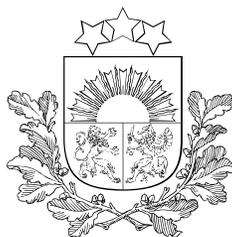
- ✓ Esiet godīgi!
- ✓ Ieņemiet aktīvu nostāju pret dopingu!
- ✓ Uzsveriet pareizas trenēšanās nepieciešamību!
- ✓ Neļaujiet trenēties un sacensties dopinga sabojātā vidē!
- ✓ Atbalstiet treneru pašizaugsmi!
- ✓ Pamaniet sportistā pārmaiņas, kuras var būt dopinga lietošanas pazīmes!
- ✓ Neļaujiet negodprātīgiem treneriem vai sportistiem sabojāt Jūsu sporta veida reputāciju!
- ✓ Iesaistiet sportistus un trenerus diskusijās un lēmumu pieņemšanā par aktuālajiem dopinga jautājumiem!

PATIESS
SPORTS

- ✓ **Mācies** trenēties pareizi un efektīvi!
- ✓ **Zini** par dopinga draudiem veselībai!
- ✓ **Esi godīgs** un esi piemērs pārējiem sportistiem, faniem, vecākiem un saviem bērniem!
- ✓ **Popularizē** sportu bez dopinga vielu lietošanas!

Latvijas Antidopinga birojs

Pateicamies, ka atbalstāt sporta patieso vērtību – sportisko garu, veicinot godīgumu un vienlīdzību !

Ivans Šapošņikovs, eksperts izglītības un informācijas jautājumos

ivans.saposnikovs@antidopings.gov.lv

www.antidopings.lv

20.12.2018, Rīga